

Sygn. akt V CSK 233/20

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa G. G.
przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej K. w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 grudnia 2020 r.,
na skutek skarg kasacyjnych: powódki i pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej obu stron do rozpoznania;

2) przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu w (...) na rzecz adw. K.A. wynagrodzenie w kwocie 3600,- (trzy tysiące sześćset) złotych podwyższone o stawkę podatku VAT z tytułu udzielenia powódce nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. W wypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania. Wyjaśnienie przedstawionego problemu musi być konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy i pozostawać w związku z podstawami skargi, wiążącym z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. ustalonym stanem faktycznym oraz podstawą zaskarżonego orzeczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002 r., nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ., z dnia 21 maja 2013 r., I CSK 53/13, nie publ.). Powołanie we wniosku przesłanki określonej w punkcie drugim wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ., z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.). Dla skutecznego natomiast powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Skarżący pozwany Szpital przedstawił do rozstrzygnięcia istotne zagadnienie prawne dotyczące „jednoznacznego ustalenia z jaką datą wymagalne staje się roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia, a w konsekwencji od jakie momentu winny być naliczane odsetki za opóźnienie” i wywiodł obszerny wywód prawny w celu jego uzasadnienia.

Przedstawione zagadnienie nie jest zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący nie wykazał bowiem, że ma ono poważny, uniwersalny i istotny charakter, wywołuje zasadnicze kontrowersje lub rozbieżne oceny prawne i nie zostało dotychczas rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, a jego rozstrzygnięcie jest konieczne zarówno dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przyczyni się do rozwoju judykatury. W kwestiach opisanych przez skarżącego Sąd Najwyższy wypowiadał się już wielokrotnie, o czym świadczy choćby ilość orzeczeń przytoczonych w skardze kasacyjnej. Z zagadnieniem tym łączy się wskazana we wniosku powódki o przyjęcie skargi do rozpoznania potrzeba wykładni art. 481 § 1 k.c., chociaż we wniosku nie powołuje ona tego przepisu a wskazuje na konieczność ustalenia daty początkowej odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty zadośćuczynienia w sytuacji gdy zobowiązany podmiot był wzywany przedsądowo do wypłaty żądanej kwoty i był uczestnikiem postępowania o zawezwanie do próby ugodowej.

Nie ma podstaw do przyjęcia, że wystąpiła konieczność kolejnej wykładni art. 481 k.c. jako przepisu prawa budzącego poważne wątpliwości. Po pierwsze przepis musi budzić poważne wątpliwości, a zatem nie wątpliwości zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy, a wątpliwości kwalifikowane, wynikające z rozbieżnej jego wykładni przez judykaturę i doktrynę. Po drugie istnienie nawet rozbieżnych orzeczeń Sądu Najwyższego, jeżeli jedno ze stanowisk jest wyraźnie dominującym i utrwalonym, nie uzasadnia konieczności dokonania wykładni. Przeważająca, aktualna linia orzecznictwa w odniesieniu do zobowiązania niepieniężnego ze świadczeniem pieniężnym, którego przedmiotem jest zadośćuczynienie nie wyklucza, że z uwagi na treść art. 455 k.c., dłużnik może pozostawać w opóźnieniu od dnia wezwania go przez wierzyciela do zapłaty, a nie od dnia wyrokowania, jeżeli wierzyciel wykaże, że zadośćuczynienie w kwocie dochodzonej należało mu się od daty

wcześniejszej, niż chwila wyrokowania. W orzeczeniach tych podkreśla się, że nastąpiła zmiana funkcji odsetek ustawowych z funkcji waloryzacyjnej na kompensacyjną, a nadto zadośćuczynienie, jako sposób naprawienia krzywdy niemajątkowej, nie jest ścisłym wyliczeniem szkody poprzez odniesienie do cen obowiązujących w dacie wyrokowania. Jego wysokość zależna jest od wszystkich okoliczności faktycznych danej sprawy i jest konsekwencją uwzględnienia także okoliczności niewymiernych w pieniądzu. Z uwagi na wielość stanów faktycznych w sprawach o zasądzenie zadośćuczynienia nie jest możliwe udzielenie jednej odpowiedzi, która mogłaby mieć do nich zastosowanie.

Argumenty skarżącego jako odnoszące się do zasad stosowania art. 481 k.c. w przypadku zasądzenia zadośćuczynienia od daty wyroku sądu pierwszej instancji i stanowisko skarżącej powódki dotyczące zdarzeń zaszłych przed postępowaniem sądowym nie mogą uzasadniać wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powódka wywodzi oczywistą zasadność skargi kasacyjnej kwestionując wysokość zasądzonej kwoty z tytułu zadośćuczynienia.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. Wbrew twierdzeniu skarżącej nie zachodzi także oczywistość zasadności skargi kasacyjnej, bowiem ocena, czy zachodzi przypadek rażąco nieodpowiedniego co do wysokości zadośćuczynienia, dokonywana jest na podstawie wszystkich okoliczności sprawy i z uwagi na jej uznaniowy charakter jest przejawem dyskrecyjnej władzy sądu *meriti*.

Zważywszy na treść uzasadnienia wniosku oraz motywów Sądu drugiej instancji nie można przypisać jej cechy dowolności widocznej *prima facie* i świadczącej o kwalifikowanym naruszeniu prawa materialnego mającym charakter oczywisty

Z tych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach zastępstwa procesowego z urzędu orzeczono na podstawie § 4 ust. 1 i 3, § 8 ust. 6 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016, poz. 1714).